

Opgave 2 Aan het werk

tekst 2

Aan het werk, met minder regels

De groei van de Nederlandse economie en werkgelegenheid in de tweede helft van de jaren negentig is uitzonderlijk hoog geweest. Voor deze prestatie bestaat
5 internationaal veel waardering. Toch doen zich op veel terreinen (nog) oude en nieuwe maatschappelijke vraagstukken voor. Het aantal WAO'ers loopt op naar de 1 miljoen. Veel mensen zitten al jaren in de bijstand,
10 de werkloosheid loopt op met 7.000 per maand.

Dit kabinet wil werken aan het herstel van vertrouwen door een open oog en oor te hebben voor wat er in de samenleving speelt
15 en leeft, en door meer duidelijkheid en daadkracht, ook op het terrein van de arbeidsmarkt en sociale zekerheid; aan het werk, met minder regels. Werken en langer doorwerken moeten meer lonend worden.
20 Werk is de motor achter integratie en persoonlijke ontwikkeling en de basis voor inkomensvoortgang.

Minder regels en minder bureaucratie geven ruimte voor eigen verantwoordelijkheid en
25 voor maatwerk waar het gaat om het overheidsoptreden.

Wat zijn de prioriteiten op het terrein van werk en inkomen? In de eerste plaats de aanpak van de WAO. Bijna 1 miljoen
30 WAO'ers op een beroepsbevolking van 7 miljoen is veel te veel. Ten tweede, een grotere effectiviteit in de uitvoering van de bijstand en snellere bemiddeling en begeleiding naar werk. Gemeenten krijgen
35 nu nog te weinig eigen verantwoordelijkheid en worden beknot in het vinden van eigen oplossingen. En ten derde, ruimte voor het gezin en het kunnen combineren van werken, zorgen en leren gedurende de
40 gehele levensloop. Ouders met jonge kinderen zitten nu vaak knel in het 'spitsuur van het leven'. Vrouwen komen daardoor vaak vroegtijdig buiten het arbeidsproces te staan. Dit is in het kort de sociale agenda
45 van dit kabinet: ruimte voor eigen verantwoordelijkheid en maatwerk, sociaal voor wie niet kan en streng voor wie niet wil.

Deze beleidsagenda vraagt een gezamenlijke
50 aanpak van overheid, sociale partners en samenleving. Een aanpak die ruimte laat voor ieders eigen verantwoordelijkheid. Niet de Rijksoverheid en de regels dienen voorop te staan, maar de verantwoordelijkheid van
55 burgers, bedrijven, gemeenten en sociale partners. Door effectievere aandacht voor werkgelegenheid, minder regels en minder bureaucratie wil het kabinet de voorwaarden
60 scheppen voor een sterkere sociale en economische structuur en meer vitaliteit in de Nederlandse economie en samenleving. Alleen zo kan ook voor de langere termijn een robuust sociaal stelsel worden
65 gewaarborgd. Maar dat is niet genoeg. Van iedereen wordt verwacht en gevraagd om naar beste vermogen een bijdrage te leveren.

bron: Sociale Nota, 2003

■ Opgave 2 Aan het werk

Bij deze opgave hoort tekst 2.

Bij de begrotingsbehandeling voor het jaar 2003 heeft het eerste kabinet-Balkenende (2002-2003) de Sociale Nota voor het jaar 2003 gepresenteerd. Hierin worden de hoofdlijnen van het beleid uitgewerkt op het gebied van werkgelegenheid en sociale zekerheid. Tekst 2 is een gedeelte uit die nota.

In de eerste alinea van de tekst worden twee maatschappelijke vraagstukken genoemd: het grote aantal WAO'ers en het aantal mensen dat al jaren in de bijstand zit.

- 2p **13** Leg uit waarom regelingen als de WAO en de bijstand passen in de definitie van de verzorgingsstaat.

In Nederland onderscheiden we sociale verzekeringen en sociale voorzieningen.

- 2p **14** Leg zowel van de WAO als van de bijstand uit tot welke categorie - sociale verzekering of sociale voorziening - deze gerekend wordt.
Betrek in je antwoord een kenmerkend verschil tussen sociale verzekeringen en sociale voorzieningen.

In de tekst staat dat het aantal WAO'ers tot 1 miljoen stijgt en dat veel mensen al jaren in de bijstand zitten.

- 4p **15** Leg uit dat deze problemen de politieke discussie over de instandhouding van de verzorgingsstaat goed weergeven. Ga uit van twee knelpunten van de verzorgingsstaat.

De overheid is op verschillende manieren betrokken bij het sociaal-economisch proces. Eén manier is de rol van de overheid als regelgever: om tot een grotere effectiviteit in de uitvoering van de bijstand te komen, wil het kabinet met een nieuwe Bijstandswet komen.

- 3p **16** Welke drie andere rollen van de overheid herken je in tekst 2? Licht je antwoord toe met een zinsnede uit de tekst.

In de Sociale Nota 2003 zijn de opvattingen van het CDA en van de VVD over de verzorgingsstaat herkenbaar.

- 6p **17** Noem twee opvattingen van het CDA en twee opvattingen van de VVD over de toekomst van de verzorgingsstaat.
Illustreer zowel de CDA- als de VVD-opvattingen met een voorbeeld van het kabinetsbeleid uit tekst 2.

- 2p **18** Welke materiële en welke immateriële functie van werken voor mensen zijn in tekst 2 te herkennen?